

CINTIA KNIZEI

Jef Hooyberghs

Bij onze laatste reis naar Bolivia in het najaar van 2006 was het vinden in de natuur van *Cintia knizei* één van de uitdagingen. Daarom werd vooraf uitgebreid nagegaan waar we moesten zoeken. Hierbij traden wel wat problemen op. Bij de beschrijving werd de omgeving van het dorp Otavi, op 4000 m hoogte, opgegeven. Dit deed ons echter twijfelen. Otavi ligt in het departement Potosi, provincie Linares.

De naam *Cintia* komt echter van de provincie Cinti. In het departement Chuquisaca liggen de provincies Cinti Sur (zuid) en Cinti Nor (noord). Het leek daarom eerder aangewezen om in deze provincies te zoeken. Uit verdere informatie bleek dat bij de beschrijving opzettelijk een verkeerde vindplaats is opgegeven, om de planten te beschermen. Het bleek dat deze plantjes rond Padcoyo (ca. 40 km zuidoost van Otavi en gelegen in de provincie Cinti Nor) zouden groeien, zowel ten noorden als ten zuiden van het dorp.

Op donderdag 23 november 2006 reden we van Sucre naar Camargo (ca. 280 km). We passeerden Millares, waar *Blossfeldia liliputana* en *Gymnocalycium pflanzii* var. *millaresii* groeien. Daar spendeerden we verscheidene uren. Achteraf was de weg slecht. Het had flink geregend, zodat de rivieren gezwollen waren. We passeerden tientallen vado's (plaatsen waar we met de auto door de rivier moesten rijden).

Er zat vaak veel stroming in het water. Met onze Toyota Landcruiser was dit echter wel haalbaar. Met een gewone personenauto was het op sommige plaatsen gevaarlijk geweest. Door dit alles verloren we veel tijd, zodat het reeds late namiddag was toen we Padcoyo passeerden.

Bovendien was het fris en regenachtig. We hebben toen nog een uur gezocht naar *Cintia* maar niets gevonden.

We zouden echter op de terugweg naar het

noorden opnieuw Padcoyo passeren. We reden op donderdag 30 november van Camargo naar Potosi.

Nu waren we in de voormiddag in Padcoyo en het was bovendien prima weer. We hadden de tijd om uitgebreid te zoeken. Op een heuvel ten zuiden van Padcoyo startten we het zoeken. Er groeien daar veel planten van *Weingartia westii*. Ook een vorm van *Parodia maassii* en een *Lobivia* sp. Na een kwartiertje wenkte Albert. En inderdaad, hij had *Cintia knizei* gevonden, 200 meter verder dan tot waar we de vorige week hadden gezocht. Ze zaten diep in de grond en waren echt moeilijk te zien tussen de stenen. Bovendien stond er geen enkele plant in bloei. Achteraf vonden we op een heuvel ten noorden van Padcoyo dezelfde plantjes, nu zelfs in grotere getale.

Cintia knizei werd in 1969 ontdekt door de Tsjech Karel Knize. Hij vond het eerste plantje louter toevallig. Het hing aan de doornen van een uitgegraven parodia. Hij meende dat het een zaailing was van een sulcorebutia of weingartia. Daardoor schonk hij er weinig aandacht aan en de plantjes geraakten in de vergetelheid. Bij een bezoek enkele jaren later aan deze streek vond hij echter verscheidene populaties van deze plantjes. Ze groeiden allemaal op ongeveer 4000 m hoogte tussen stenen op heuvelachtig terrein. Hij gaf ze 3 verschillende namen, nl. *Cintia knizei*, *Cintia napina* (bij Otavi, 4000 m) en *Cintia subterranea* (bij Lecori, 4200 m). Aan de juistheid van de vindplaatsen twijfelen westerk. Uiteindelijk werd er slechts één plantje geldig beschreven in 1995, nl. *Cintia knizei*, in Kaktusy door Jan Riha. De planten van de verschillende vindplaatsen lijken zeer sterk op elkaar (zelfde bloemen, zelfde bloeitijd), zodat we van één soort

Afb. 1: *Cintia knizei* op de vindplaats

kunnen spreken. Er werd hiervoor een nieuw geslacht opgericht, nl. *Cintia*, genoemd naar de vindplaats (provincie Cinti Nor).

Er zou enige verwantschap bestaan met *Copiapoa*. De bloem is zeker gelijkend. *Copiapoa*'s groeien echter aan de westkant van de Andes. Halda noemt in 1998 deze plant toch *Copiapoa knizei*. Ook de naam *Rebutia cintia* (Hjertson, 2003) komt voor. Het meest verwant lijkt *Cintia knizei* echter met *Neowerdermannia vorwerkii*. Deze cactus groeit in ongeveer dezelfde omgeving en omstandigheden. Typisch voor beide planten is dat de areolen niet op de tuberkels staan, maar er tussen. De vruchten zijn ook gelijkend.

Korte beschrijving

Solitair dwergplantje. Tot 5 cm doormeter in cultuur, in de natuur 2 à 3 cm. Groeit vlak tot

rond in de natuur. Geënt wordt *Cintia* meer gekrekt.

De tuberkels zijn in verhouding groot en afgerond. De kleur gaat van olijfgroen tot purper en bruin, afhankelijk van het groeiseizoen en de hoeveelheid neerslag. De top is wollig. De basis verkurkt met de ouderdom. De areolen zijn ook wollig en verzonken tussen de tuberkels. Bij jonge plantjes zijn er 5 à 6 doornen, die met de ouderdom volledig verdwijnen. De wortel is peenvormig en kan tot 10 cm lang worden.

De bloem is geel, 3 à 4 cm doormeter, verschijnt uit de kop van de plant. Ze lijkt op een copiapoabloem. *Cintia knizei* is een dagbloeier. De bloemen blijven enkele dagen intact.

De vrucht is verlengd, naakt, droog met dunne vruchtwand. Ze blijft lang aan de plant. De zaden zijn ca. 1,2 mm lang en 0,7 mm breed. Vindplaats op grote hoogte (4000 m). Dit houdt in dat er grote temperatuurschom-

melingen voorkomen. Overdag warmt de bodem sterk op door de intense zonnestrallen. 's Nachts komt er in de winterperiode vaak vorst voor. Dit duurt echter slechts enkele uren. De opgewarmde bodem geeft dan deze warmte terug, zodat de planten niet bevriezen.

Op die hoogte is het ook vaak zeer wind-
rig. *Cintia* is dus zeker niet koudegevoelig. De
bijbegroeiing is beperkt. Zoals vermeld groeien
in dezelfde omgeving *Weingartia westii*, *Paro-
dia maassii*, een *Lobivia* sp. en *Oreocereus
celsianus*. Verder kleine grassen en een beperk-
te alpiene begroeiing. De heuvels zijn niet steil
en vlot begaanbaar. Ze liggen wel vol stenen,
bedekt met mos. Struiken of bomen komen er
niet voor. De neerslag is gering. Het regen-
seizoen loopt van november tot maart, in de
zuidelijke zomer. De rest van het jaar regent het
praktisch niet. Deze cactussen krimpen dan
sterk en worden bedekt met stof en kleine ste-
nen en zijn niet meer te vinden. Door de sappen
in de penwortel kunnen ze deze lange maanden
overleven. Toen wij daar waren (eind novem-
ber) hadden de planten reeds regen gehad. Ze
waren dan ook opgezwollen en zaten boven of
gelijk met de grond. Bloemen hebben we niet
gezien. Waarschijnlijk waren we daarvoor en-

kele weken te vroeg. Zaailingen (enkele mm
groot) waren wel vlot te vinden. Aanvankelijk
dachten we met een kleine *rebutia* of *sulcorebu-
tia* te doen te hebben. Deze zaailingen waren
volledig bedoord, vandaar onze twijfel. Bij
nader toezien waren ze wel te herkennen als
Cintia knizeii.

Cultuur

Niet koudegevoelig. Overwinteren bij 5°C
is voldoende. Ze verdragen volle zon. In de
winter volledig droog houden. In de zomer
spaarzaam water geven.

Omdat deze plant nog niet zo lang in de
verzamelingen vertegenwoordigd is, wordt zij
nog dikwijls geënt op allerlei onderstammen.
Het nadeel hiervan is dat *Cintia knizeii* daardoor
vaak cilindervormig vervormt en zeer gevoelig
is voor openbarsten na de gietbeurten. Der-
gelijke opengebarsten exemplaren groeien
evenwel zonder problemen door en produceren
dan vaak talrijke stekken die men kan afenten
of bewortelen. Wil men deze nadelen echter
vermijden dan moet een wortelechte cultuur
overwogen worden. Dit is niet al te lastig indien
men een voldoende diepe pot en een zeer po-
reus substraat gebruikt.

**Kanariestraat 25,
2400 Mol.
België.**

Afb. 2: Cintia Knizeii

Foto's van de schrijver

Dit artikel werd in **Succulenta** 86:4 (2007) (bldz. 186-188) gepubliceerd.

Overgenomen met de toelating van de schrijver en de uitgever.
